

Handledare: Magnus Jerneck

Konfliktlösning i Indonesien

En komparativ studie av konfliktlösning i Indonesiens provinser Aceh och
West Papua

23 Maj 2006

Anne Stubert, 820903-0421

Abstract

Uppsatsen är en komparativ studie av konfliktlösningen i Indonesiens provinser Aceh och West Papua. Att förstå och förklara de likartade fallens olika utslag i konfliktlösning har varit huvudsyftet med studien, då Aceh idag uppnått fred medan Papua är mycket oroligt trots likartade försök från regeringens sida till konfliktlösning i provinserna. Ytterligare syften har varit att applicera lärdomar från Aceh attraktiva för Papua, liksom att generellt kunna identifiera svagheter och styrkor i konfliktlösning. Human needs -teorin har utgjort det teoretiska ramverket med fokus på mänskliga behov som *säkerhet*, *identitet*, *erkännande* och *politiskt deltagande*, vilka bör vara föremål för konfliktlösningen, samt vikten av en medlande tredje part. Special Autonomy Law applicerades på provinserna 2001 utan större framgång delvis, p.g.a. avsaknaden av genuin dialog i lagens utformning, ouppfyllda mänskliga behov och svaga institutioner. Samma lag blev återigen föremål för fredsförhandling i Aceh 2004. Denna gång var tredje parts roll större och behoven bättre uppfyllda i lagen, vilket bidrar till att förklara Acehs fred.

Nyckelord: Konfliktlösning, Human needs, Special Autonomy, Aceh, West Papua

Antal tecken inkl. blanksteg: 69 679

Viktiga förkortningar

AMM	Aceh Monitoring Mission. Fredsbevarande organ i GAMM:s och indonesiska regeringens fredsavtal 2005. Gruppen består av representanter från EU och ASEAN.
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations. Organisationen består av samtliga av Sydostasienregionens länder, och grundades för att främja ekonomisk, social och kulturell utveckling.
CMI	Crisis Management Initiative. NGO som ledde förhandlingarna mellan GAMM och regeringen 2004.
COHA	Cessation of Hostilities Agreement. Avtal som undertecknades av GAMM och regeringen i december 2002 i syfte att stoppa våldet i Aceh.
DPR	Dewan Perwakilan Rakyat (National legislature). Indonesiska parlamentet.
GAMM	Gerakan Aceh Merdeka (Free Aceh Movement). Oppositionsrörelsen som bildades i början av 70-talet av Hasan di Tiro, kämpar för självständighet.
HDC	Henry Dunant Center. Genève-baserad NGO som medlade i förhandlingarna mellan indonesiska regeringen och GAMM 2002-2003, som gav upphov till Cessation of Hostilities Agreement (COHA).
JSC	Joint Security Council. Säkerhetsstyrkor med involverad tredje part under COHA 2002-2003.
MRP	Majelis Rakyat Papua (Papuan People's Assembly). Institution i Papua som skulle representera olika grupper av urbefolkningen.
New Order	Den politiska eran under president Suharto, 1965-1998.
OPM	Organisasi Papua Merdeka (Free Papua Movement). Oppositionsrörelse som bildades 1965 och som kämpar för självständighet.
SBY	Susilo Bambang Yudhoyono. Indonesiens nuvarande president.
TNI	Tentara Nasional Indonesia. Indonesiska militären

Innehållsförteckning

1 Inledning	s. 5
1.1 Syfte och problemformulering	s. 5
1.2 Metod och teori	s. 6
1.3 Disposition	s. 8
1.4 Avgränsningar	s. 8
1.5 Material	s. 9
2 Definition av begreppet konfliktlösning	s. 10
3 Human needs -teorin	s. 11
3.1 Behoven	s. 11
3.2 Tredje part	s. 12
4 Bakgrund	s. 14
4.1 Indonesien	s. 14
4.2 Aceh	s. 15
4.3 West Papua	s. 16
5 Analys: Special Autonomy Law i provinserna	s. 19
5.1 Special Autonomy Law: före implementeringen	s. 19
5.1.1 Identitet och erkännande	s. 19
5.1.2 Politiskt deltagande och säkerhet	s. 20
5.2 Implementerandet av Special Autonomy Law	s. 21
5.2.1 Aceh	s. 21
5.2.2 West Papua	s. 22
5.3 Jämförande perspektiv	s. 24
6 Analys: Acehs väg till fred	s. 27
6.1 Förändrade förutsättningar	s. 27
6.2 Tredje part	s. 27
6.3 Avtalets utformning	s. 28
7 Slutsatser och avslutning	s. 30
8 Källförteckning	s. 32
9 Bilaga: Kartor	s. 35

1 Inledning

Trots att konflikter mellan länder, grupper, stormakter funnits i alla tider är konfliktlösning ett relativt nytt forskningsområde, där litteraturen kraftigt expanderat sedan 1990-talet. Wallensteen menar att Conflict Resolution är ett begrepp som har sina rötter i internationell lag, konfliktteori, samarbete och integration (Wallensteen 2002:7). Efter kalla krigets slut kunde man urskilja ett nytt konfliktmönster som växte sig allt starkare. Det var inomstatliga konflikter där staters auktoritet utmanades, ofta genom oppositionsgrupper som ville bryta sig ifrån staten, och på så sätt hotade statens territoriella integritet. Sedan kalla kriget har det undertecknats fler fredsavtal än under någon period sedan slutet av andra världskriget. "Many of these accords curtailed violence successfully and transformed conflicts into more constructive relations between states, peoples and groups. Others failed utterly and remained signatures on paper with no effect in the lives of human beings exposed to fighting and warfare" (Wallensteen 2002: 3). Således finns ett behov att förstå konfliktlösning på ett nytt sätt utifrån den nya typen av inomstatliga krig. Vad är det egentligen som kännetecknar en framgångsrik konfliktlösning, och vilka faktorer är grundläggande?

Två exempel på långtgående inomstatliga konflikter där oppositionsgrupper strider mot regeringen för att uppnå självständighet är konflikterna i två av Indonesiens provinser, Aceh och West Papua. I dessa områden kämpar oppositionsgrupperna GAMM (Free Aceh Movement) och OPM (Free Papua Movement) för självständighet, och sammandrabbningarna mellan oppositionsgrupperna och indonesisk militär har varit/är mycket allvarliga. Men konfliktsituationen i Aceh nådde ett slut i september 2005 när GAMM och den indonesiska regeringen undertecknade ett fredsavtal som gav provinsen en hög grad av regionalt självstyre under den så kallade "Special Autonomy Law". Denna lag har tidigare varit implementerad i både Aceh och West Papua, utan att leda till fred i respektive fall. Freden i Aceh har än så länge visat sig hållbar, medan West Papua idag är en mycket orolig region.

1.1 Syfte och problemformulering

Hösten 2005 studerade jag på National University of Singapore, där jag bland annat fokuserade på konfliktanalys i Sydostasien. Ett av konfliktfallen vi behandlade var Aceh-provinsen, som under samma höst uppnådde ett undertecknat fredsavtal på den över 30 år pågående konflikten. Detta var något mycket stort i regionen och jag blev alltmer intresserad av vilka faktorer som bidragit till en framgångsrik konfliktlösning denna gång, då liknande processer så många gånger misslyckats i Aceh. Under studietiden i

Singapore växte också mitt intresse för grannlandet Indonesien, dess politik, historia och konflikter. Jag kom att uppmärksamma en annan konflikt, West Papua, som till ytan verkade så lik Aceh, men där försöken till fredsbyggande inte genererat fred. Jag började då fundera över vad det egentligen är som har lett till att Aceh och West Papua fått så pass olika utslag i konfliktlösning, trots likartade försök från regeringens sida att skapa ett slut på stridigheterna. En jämförande studie av konflikterna är följaktligen intressant då svagheter och brister, samt faktorer som genererar en framgångsrik konfliktlösning kan urskiljas i en analys av fallens olika utslag. Syftet med uppsatsen är således att belysa konfliktlösningen i de båda provinserna genom att söka svar på följande frågeställning:

Varför har de två likartade konflikterna i Aceh och West Papua fått så pass olika utslag i konfliktlösning?

Tyngdpunkten i studien ligger således på konfliktlösning när jag undersöker varför det i Aceh idag råder fred medan West Papua fortfarande är mycket oroligt. Är det specifika behov man inte tillgodosett i fredsörsöken i West Papua och det tidigare fredsörsöket i Aceh som förhindrat freden? Om så är fallet ämnar jag också söka belysa *varför* man inte lyckats bemöta dessa behov. Vidare, beror konflikternas olika utslag på specifika steg i regeringens agerande, eller kanske graden av en tredje parts involvering i konfliktlösningen? Även om fokus ligger på konfliktlösningsprocessen ämnar jag under studien vara öppen för andra förklaringsorsaker av vikt. Om svaret främst ligger i en bättre utformad och genomförd konfliktlösningsprocess i Aceh-fallet än i West Papua hoppas jag kunna dra lärdomar från konfliktlösningen i Aceh attraktiva för West Papua, vilket förs fram i slutdiskussionen. Då Aceh och Papua kan betraktas som klara exempel på den nya typen av konfliktmönster (inomstatliga konflikter där staters auktoritet utmanas av separatistgrupper) hoppas jag också att med studien kunna belysa svagheter i konfliktlösning, men även faktorer grundläggande för en framgångsrik konfliktlösning som kan appliceras på andra fall.

1.2 Metod och teori

Jag har valt att göra en komparativ studie av de två fallen vilket passar bra då de har många grundläggande likheter med avseende på konfliktorsaker, konflikternas karaktär samt försök till konfliktlösning. Båda konflikterna är mycket långtgående och har pågått i över 30 år. Båda oppositionsgrupperna framhåller en separat Aceh/West Papua identitet och kultur som markant skiljer sig från övriga Indonesien. Regionerna är mycket rika i naturresurser (naturgas, koppar, guld, olja) och således ekonomiskt viktiga områden för regeringen. Regionerna har varit/är politiskt och framförallt ekonomiskt marginaliserade och underutvecklade i jämförelse med övriga Indonesien. De har länge representerat ”problemområden” för regeringen, och en stark militär närvaro, martial law och brott mot mänskliga rättigheter har under alla år präglat situationen i Aceh och West Papua. Även

om försöken till konfliktlösning i Aceh varit mer frekventa, har man använt sig av likartade modeller. Lagen som gav en högre grad av regionalt självstyre, "Special Autonomy Law", applicerades på provinserna utan fredlig lösning på konflikterna. Hösten 2005 tillämpades den återigen, om än i något förändrad skepnad i Aceh och har hittills visat sig framgångsrik. Detta får mig att fundera över varför genomförandet av lagen gett positivt utslag nu och inte tidigare. Har det att göra med dess innehåll, implementerandet eller andra faktorer i konfliktlösningsprocessen?

Varför är en komparativ studie fruktbar? Först och främst leder denna typ av studie till ökad *förståelse* av två fall, i denna uppsats förståelsen av de olika utslagen. En jämförelse kan även ge bättre möjligheter till *förklaring* och slutligen potentialer till att *förutse* händelseförlopp (Hague 2004:70ff). Genom att belysa brister och styrkor i de tre konfliktlösningssprocesserna hoppas jag främst att bättre förstå och förklara de olika utslagen, samt eventuellt kunna förutse vad som krävs för en framgångsrik konfliktlösning i Papua. Detta genom att dra lärdomar från Aceh som kan appliceras på Papua. "[...] lesson-drawing provides some capacity to anticipate and even to shape the future" (Hague 2004:71). Vidare är studien uppbyggd efter en "most similar design", där fallen är mycket lika i många avseenden men skiljer sig åt i en faktor, dvs. utslaget i konfliktlösning (ibid:82). Som med alla metoder finns svagheter och faror även med denna. Man kan alltid hävda att en jämförelse mellan fallen inte är fruktbar då fallen ej är tillräckligt lika, och andra orsaker som studien inte belyser kan förklara de olika utslagen. Detta är en risk som alltid föreligger, och som forskare är det en avvägning som görs i studiens inledande skede om en jämförelse är fruktbar eller inte.

Då konfliktlösningen är fokus i studien har jag valt att studera tre processer. Inledningsvis studeras Special Autonomy Law som infördes i provinserna 2001. Fokus kommer att ligga på att söka förstå utformandet av lagen, hur processen gick till, samt lagens implementering. Därefter studeras konfliktlösningssprocessen i Aceh som mynnade ut i fredsavtalet. Jag kommer att söka klargöra de faktorer som haft avgörande betydelse för konfliktlösningen. Vad skiljde denna process från den tidigare? Jag avser att genomgående söka bibehålla ett öppet förhållningssätt då orsakerna till Acehs fred kan ha andra förklaringar utöver de som belyses genom mitt teoretiska ramverk, vilka jag hoppas kunna belysa om så är relevant.

Då fokus i studien ligger på konfliktlösningen är det relevant att använda ett teoretiskt ramverk som behandlar detta. John Burton etablerade teoribildningen *Basic Human needs* som idag betraktas som en av de främsta teorierna inom området. Edward Azar har också vidareutvecklat Burtons tankar i sin teori *Protracted Social Conflict*, och de har även tillsammans publicerat flera böcker om konfliktlösning som bygger på Human needs-teorins grundidéer. Med ett positivt förhållningssätt till konfliktlösning som jag delar, liksom grundtankar som väl fångar problematiken kring identitetsbaserade konflikter som Aceh och West Papua passar Human needs theory och Protracted Social Conflict väl som teoretiska verktyg för studien. Teorierna fokuserar på de mänskliga behov hos stridande parter som bör vara föremålen för konfliktlösningen. Jag vill i studien söka se om man bättre, eller på ett annat sätt uppfyllt dessa behov i Aceh därav en framgångsrik konfliktlösning. Intressant är också att belysa varför vissa behov kan ha

varit svårare att uppfylla än andra, samt hur de har, eller inte har, tillgodosetts och implementerats i konfliktlösningsprocessen. Jag ämnar dock inte använda båda teorierna i sin helhet, och jag anser det inte heller relevant att gå in på specifika skillnader i teorierna, då de bygger på samma grundtankar. För att teorierna skall passa min studie har jag tagit ut delar från Burtons och Azars verk, bearbetat en del idéer något, och på så sätt skapat ett specifikt teoretiskt ramverk som jag benämner Human needs.

Mitt teori- och metodval för givetvis med sig svagheter i studien. Då uppsatsen fokuserar på de mänskliga behoven som ej har uppfyllts för minoritetsgrupperna kan de tyckas att jag tar ställning för dem, vilket förmodligen blir ett naturligt resultat av uppsatsens utformning. Uppsatsens begränsning och utformning gör det inte möjligt att belysa hela "sanningen" om konflikternas olika utslag. Mitt syfte är att kasta ljus på en aspekt av konflikten och belysa brister och styrkor i konfliktlösning som genererat två skilda utslag. Andra metoder och teorier hade givetvis också varit intressanta och belyst andra aspekter av konfliktlösningen. Ett alternativt upplägg kunde ha varit att fokusera på stridande parter (regering och oppositionsgrupp) rationella agerande utifrån teorin om Rational Calculations, vilket säkerligen givit en annan bild av konflikten.

1.3 Disposition

Inledningsvis ges en kort definition av begreppet konfliktlösning. Jag vill understryka att detta är min egen definition som jag anser passa bäst i studien, baserad på den litteratur jag läst i ämnet. Därefter kommer ett teoriavsnitt, följt av en bakgrund till Indonesien, samt till de båda konflikterna. Efter det följer analysen av konfliktlösningen i två avsnitt. Först analyseras Special Autonomy Law från 2001, och därefter följer "Acehs väg till fred". Uppsatsen avrundas i en slutdiskussion och avslutning, där resultaten belyses och framtidsutsikter diskuteras.

1.4 Avgränsningar

Uppsatsens utformning kommer naturligt att ge ett starkare fokus på Aceh, då jag betraktar två fredsprocesser i Aceh-fallet och en i West Papua. Detta är också en naturlig följd då fredsförsöken i Aceh varit mer intensiva och konkreta än i West Papua.

För uppsatsen fokus och djup begränsas studien tidsmässigt till 2001 då indonesiska regeringen utformade och applicerade "Special Autonomy Law" på Aceh och West Papua, fram till årsskiftet 2005, dvs. fyra månader efter fredsavtalets undertecknande i Aceh. Då fokus främst ligger på *processen* och *avtalet* anser jag det vara en passande avgränsning.

Jag är medveten om att konflikten i Aceh är ny och skör och det är fortfarande svårt att uttala sig om dess hållbarhet. Jag anser det dock ändå vara av intresse att belysa konfliktlösningen, då den resulterade i ett fredsavtal som visat sig vara det mest

framgångsrika i konfliktens historia. Enligt International Crisis Group förhåller sig de flesta inblandade parter från regeringens och GAMM:s sida positiva till framtiden, men naturligtvis väntar viktiga och kritiska skeenden i processen, som exempelvis rättegångar och återvändandet av Aceh-bor som levt i exil i andra länder (ICG, 15 Augusti 2005:1-7).

1.5 Material

Uppsatsen är främst baserad på rapporter och analyser kring fallen från diverse internationella människorättsorganisationer och konfliktorienterade organisationer, däribland East West center, International Crisis Group, Tapol etc. Rapporter av vetenskaplig karaktär hämtade från J-stor, fredsavtalet i Aceh-konflikten, liksom de tidigare Special Autonomy Law ligger även till grund för uppsatsen.

Jag har haft möjligheten att genomföra en intervju med en mycket högt uppsatt medlem av Papuas befrielse rörelse OPM (Free Papua Movement), Joseph Prai. Joseph som är son till en av OPM:s främsta frontfigurer genom tiderna, Jacob Prai, lever i exil i Sverige sedan lång tid. Intervjun var mycket givande och intressant. För att få en bild av den andra konfliktpartens perspektiv genomförde jag även en intervju med Dody Kusumonegoro (second secretary) och Ben Perkasa Drajat (Chargé d’Affaires) från Indonesiska ambassaden i Stockholm. Intervjuerna genomfördes med ett antal frågor som jag hade förberett, men sedan löpte samtalet på och olika aspekter av konflikterna diskuterades. Det hade varit önskvärt att få intervjua GAMM-medlemmar, där ett flertal också levt i exil i Sverige, men tyvärr gick det inte att genomföra. Jag har valt att inte skriva ner intervjuerna då jag inte anser det relevant eftersom de ej kan ses som huvudkällor till studien, utan snarare som en ”extra krydda”.

2 Definition av begreppet konfliktlösning

Conflict Resolution är en svårdefinierad term som skiljer sig åt i litteraturen, mycket beroende på hur snävt forskarna drar definitionen. Ramsbotham et al i *Contemporary Conflict resolution* känner till problemet: "It is difficult to avoid ambiguity since the term is used to refer to both to the process (or the intention) to bring about these changes, and to the completion of the process (Rambotsham et al. 2005:29). Jag har i denna uppsats valt att betrakta konfliktlösning ur ett bredare perspektiv, där alla försök till att skapa förändring och förutsättningar till fred inkluderas i begreppet. Man skulle kunna hävda att den indonesiska regeringens applicerande av "Special Autonomy law" på West Papua inte skulle kunna räknas till konfliktlösning, då ingen egentlig dialog förekom mellan oppositionsgruppen och indonesiska regeringen. Det finns en viss sanning i detta påstående och strategin skulle till och med kunna benämnas som Conflict Management, konflikthantering, istället för konfliktlösning. Men för uppsatsens fokus på de olika utslagen i konfliktfallen är det inte relevant att applicera olika termer på händelseförloppet. Istället använder jag mig, likt Ramsbotham et al, av en bredare definition som inkluderar både försöken, intentionen och processen till att skapa förändring, liksom de konkreta åtgärder som tas. Denna definition passar väl uppsatsen.

Vidare berör begreppet konfliktlösning i detta fall inomstatliga identitetsbaserade konflikter i fallen Aceh och West Papua. Det teoretiska ramverket är bearbetat för att passa denna typ av konflikter. Burtons och Azars grundtankar appliceras dock mycket väl på just identitetsbaserade konflikter där en minoritetsgrupp kämpar mot regeringen för självständighet, som är fallet i West Papua och Aceh.

3 Human needs -teorin

Övergripande om John Burton och Edward Azar kan sägas att de tillhör den tankeskola som betraktar konfliktlösning som ett definitivt slut på konflikten då de djuprotade orsakerna tas upp och blir föremål för konfliktlösningsprocessen (Aggestam 1999:20).

3.1 Behoven

Burton och Azar menar att konflikter grundar sig i att specifika mänskliga behov inte är uppfyllda. En framgångsrik konfliktlösning bör således söka identifiera dessa behov och hitta en lösning där de uppfylls: "If the basis of a conflict is the denial of particular needs, then the resolution process must identify those needs and include ways of answering them" (Azar,Burton 1986:30-39). Burton och Azar skiljer mellan begreppen needs och interests: "Interests relate to those goals of individuals, parties and cultures that are specific [..]. Needs relate to those goals that are universal – they are those that are sought by all persons, in all cultures and in all circumstances" (Azar,Burton 1986:96).

De mänskliga behoven är relaterade till "growth and development". Många konflikter rör just "commonly held or universal goals such as *identity*, *recognition*, a sense of control through effective *participation*, *security* are such basic needs that we know are a part of the human developmental process" (Azar,Burton 1986:99). Problemet i många etniska eller identitetsbaserade konflikter är just att gruppens *identitet*¹ marginaliseras och de begränsas rätten att utöva identitetsrelaterade tillhörigheter, såsom kulturella seder och vanor. Denna specifika identitet skiljer sig i många konfliktfall från nationens dominerande identitet, etniska grupp eller religion. Identitetsbehovet är således nära kopplat till *erkännande (recognition)* där den separata identiteten erkänns av landets övermakt. Vidare är *deltagande (participation)* ett grundläggande behov, där gruppen måste få rätt att representera och förespråka gruppens vilja i det politiska systemet. Slutligen är *säkerhet (security)* grundläggande. Så länge gruppen känner sig hotad och saknar trygghet och säkerhet kommer konflikten att vara mycket svår att lösa. Burton menar vidare att säkerhet, identitet, erkännande och deltagande är sociala mål som inte är begränsade i tillgång. Således är förutsättningarna att skapa fred positiva även om det i regel är en komplicerad och långdragen process.

¹ Definition: "Personer eller gruppers egen identifikation som tillhörande en bestämd kultur eller etnisk grupp" (Nationalencyklopedin 1992:342). Med identitet avser jag gruppens sociala, kulturella och historiska tillhörigheter som bidrar till att skapa den självupplevda bilden, samt omgivningens bild av gruppen. Historisk bakgrund, religion, språk, kultur, vanor och seder, samt relationen till omgivningen är alla aspekter som bidrar till att forma gruppens identitet.

Dessa mänskliga behov bör ”be satisfied and catered for by institutions, if these institutions are to be stable, and if societies are to be significantly free of conflict” (Burton 1990:38). Identitet, och erkännande bör tillgodoses genom att minoritetsgruppen får rätt att utöva kulturella och identitetsrelaterade vanor, språk och religion, och inte tvingas in i landets dominerande identitet eller etniska grupp. Vidare bör gruppen ha tillgång till och delta i det politiska systemet, så att de kan förespråka och skydda sina intressen. Slutligen är säkerhetsbehovet svårt att uppfylla då många identitetsbaserade konflikterna karaktäriseras av långtgående och allvarliga brott mot mänskliga rättigheter. I många fall begås dessa brott av den nationella militären, och då är således säkerhetsfrågan ett stort dilemma. Hur skall den förtryckta gruppen någonsin känna säkerhet då landets egen militär har förtryckt dem? De brott som begåtts mot mänskliga rättigheter är centrala i konfliktlösningen, och de ansvariga måste ställas inför domstol. Det är inte bara en viktig del i rättssystemet utan också grundläggande för att säkerhetsbehovet skall uppfyllas och förbrytare inte ska gå lösa. I många konfliktlösningsfall har NGO:s roll som kvardröjande övervakare eller FN fredsbevarande trupper i konfliktområdet stor betydelse i att se till att ytterligare brott mot mänskliga rättigheter inte begås. Sammanfattningsvis, med hänvisning till ovanstående citat bör samtliga behov tillgodoses genom att införlivas institutionellt. Lagar som skyddar gruppen, ger dem utökade politiska rättigheter och inflytande, samt värnar om ett bevarande av deras identitet är grundläggande.

3.2 Tredje part

Burton och Azar framhåller att i konfliktlösning bör det mänskliga inslaget lyftas fram vilket sker genom *problem solving conflict resolution*. Detta innebär att man går till djupet och söker lyfta fram konfliktens grundläggande orsaker, de uppfyllda mänskliga behoven. Det är således viktigt att en dialog och konfliktlösningsprocess inleds med deltagande från de stridande parterna samt en neutral tredje part. Burton hänvisar här till en så kallad *facilitator*. “A facilitator, unlike a judge, is not in a position to set down norms. A facilitator helps protagonists to make an analysis of the total situation, including the values and interests of the large society in which the conflict is taking place” (Burton 1990:148). Den tredje parten kan liknas vid en betraktare i en nästintill vetenskaplig roll. Han eller hon kan exempelvis vara en forskare med god kunskap om tidigare konfliktsituationer, mänskligt beteende samt teoretiska ramverk i konfliktlösning (Wallenstein 1994:38). Denne spelar en viktig roll genom att presentera relevanta beteendemönster tagna från empiriska exempel av konflikter samt teoretisk kunskap, och för fram detta till de stridande parterna. Betoning läggs på analysen av situationen för att få de stridande parterna att öka insikten av varandras beteende. Detta kan ge upphov till en gemensam definition av konfliktläget, som senare kan generera möjligheter till konfliktlösning som möter parternas mänskliga behov. Burton förespråkar ett positivt förhållningssätt till förutsättningar att skapa fred som uppfyller alla mänskliga behov utan

att skapa vinnare och förlorare: "[..] there are needs held in common which are not of a kind to require a win-lose outcome" (Burton 1990:119).

4 Bakgrund

Innan analysen påbörjas ges en kort historisk bakgrund till Indonesien, liksom till de två konflikterna för att underlätta förståelsen av den kommande komparativa analysen.

4.1 Indonesien

Indonesien är världens största muslimska land med ca 230 miljoner invånare. De största religionerna är islam (86%) och kristendomen (10%). Landet är ett av världens mest mångetniska med mer än 300 olika etniska grupper. Landet koloniserades av holländarna och blev självständiga från dem efter andra världskriget, då de nederländska kolonierna ockuperades av Japan. Då japanerna gav upp och lämnade landet försökte Nederländerna ta tillbaka den gamla kolonin. Men efter ett antal misslyckanden utropades Indonesien som självständig stat 1949. Landets första president Sukarno var vid makten till 1966, och efterträddes av Suharto (Nationalencyklopedin 1992:427ff). Suharto kom snart att bli känd för sin ”New Order” regim 1966-1998, där han med järnhand höll ihop den multietniska nationen med hjälp av militären (TNI). ”The excessive role performed by the military during New Order period fits the description of the authoritarian regime par excellence. [...]Indonesia, the largest archipelago in the world², a diverse mix of ethnic groups and religions, were steam rolled into a republic of fear, under a formidable network of military intelligence and a territorial army with a presence from the capital down to the villages” (Tapol No 171/172:13). Minoritetsgrupper och opposition förtrycktes och alla politiska partier tvingades slå samman till tre stora. Korruption och nepotism var nu Indonesiens främsta karaktärsdrag i politiken, ekonomin och samhället. Den ekonomiska krisen som drabbade Sydostasien 1997 slog hårt på Indonesien, och genererade enorma utlandsskulder. Detta ledde också till Suhartos fall, som följdes av ”an outburst of regional demands for more freedom, justice and autonomy. All this ended in a more deepening ethnic, religious, and cultural divides”(ibid:13). President Habibie kom till makten och demokratisering, politisk öppenhet och pressfrihet blev nu honnörsord. Under Suhartos styre var det politiska systemet mycket centraliserat, även ekonomiskt på Jakarta. Habibie satsade nu på decentralisering: ”The government embarked on an ambitious decentralization program that devolved power and redistributed resources to local governments” (McGibbon 2004:9). ”Local governments” skulle nu etableras i provinserna.

² Indonesien består av ca 13 000 öar (Nationalencyklopedin 1992:427ff).

Men demokratiseringsvågen ledde även till att förtryckta minoritetsgrupper och brott mot mänskliga rättigheter som begåtts under Suhartos era i Aceh, West Papua och Östtimor, hamnade i internationellt fokus (Eklöf 1999:234ff). Mest internationell uppmärksamhet fick konflikten i Östtimor. 1999 chockade Habibie landet, militären och omvärlden genom att tillåta en folkomröstning om självstyre i Östtimor, vilket kom att resultera i provinsens självständighet (McGibbon 2004:11). Detta kan betraktas som ett utslag av en president vars makt, i jämförelse med Suhartos var mycket svag, kombinerat med omfattande press från internationella världssamfundet. Östtimors självständighet blossade upp hoppet och kampen för självstyre hos andra minoritetsgrupper, framförallt i Aceh och West Papua.

Habibies svaga maktposition höll bara i två år, och han ersattes av Wahid. Även Wahids position vid makten kan betraktas som svag, och inte heller han lyckades styra över den starka militären. 2001 kom Megawati till makten och hon satte nationell säkerhet i fokus, med hårda tag mot separatistgrupperna. Hon kom ofta att beskrivas som en marionett styrd av militären (McGibbon 2004:43). I valen 2004 tillträdde Susilo Bambang Yudhoyono (SBY) presidentposten som han än idag besitter. Hans maktposition är betydligt starkare än tidigare presidenter efter Suharto, vilket också kan förklaras med Indonesiens demokratiska utveckling och ekonomiska återhämtning efter krisen 1997. Hans största förtjänst hittills är det fredsavtal som förhandlades fram och undertecknades med Acehprovinsens oppositionsgrupp GAMM.

4.2 Aceh

Acehprovinsen, belägen på norra delen av ön Sumatra har en befolkning på 4,2 miljoner, varav majoriteten är muslimer. Större delen av befolkningen arbetar inom jordbrukssektorn, men provinsen är även mycket rik i naturresurser framförallt olja och naturgas. Aceh tillkom holländarnas koloniala väld "Dutch East Indies" relativt sent i jämförelse med övriga Indonesien, och tillhörde kolonialmakten fram till andra världskriget. Provinsen hade sedan långt tillbaka varit ett sultanat, en mäktig islamsk stat. Holländarna anföll Aceh 1873 för att inkorporera provinsen i det koloniala väldet. Detta visade sig bli en mycket långdragen kamp då motståndet i Aceh var mycket starkt. GAMM framhåller ofta detta liksom provinsens historiska bakgrund som självständig islamsk stat i sin kamp för självständighet. Vidare beskrivs Aceh-bornas avgörande roll i kampen mot holländarna 1945-49 som mynnande ut i ett självständigt Indonesien (McGibbon 2004:91)

Acehkonflikten började 1976 när Hasan di Toro, son till den forna sultanen av den fria staten Aceh återvände till provinsen efter en lång tid i USA (Joseph Prai 19.04.06). Han formade separatiströrelsen GAMM och deklarerade en kamp för ett självständigt Aceh. Till en början var rörelsen relativt liten och svag, och bröts enkelt ned av indonesisk militär. 1989 var GAMM betydligt starkare och större och en allvarigare och blodigare konflikt mellan motståndsrörelsen och militären utbröt. 1998 avgick Suharto, och etniska och religiösa krafter som sedan så länge tryckts ner under diktatorväldet

blommade nu upp och hoppet och kampen för självständighet i Aceh, West Papua och Östtimor blev allt starkare. Östtimors senare självständighet ledde till omfattande protest i Aceh-provinsen, som efterfrågade en liknande folkomröstning om självstyre. GAMM var nu en stor rörelse men också relativt stark militärt sett, och konflikten mellan den indonesiska militären och motståndsrörelsen krävde nu alltfler civila offer. Övergrepp och brott mot mänskliga rättigheter från Indonesiens sida blev allt vanligare (Tiwon 2000:97ff).

Förhandlingar mellan indonesiska regeringen och GAMM ledde till två eldupphör, i juni 2000 liksom i december 2002, men ingen resulterade i fredlig utgång. I 2001 röstade regeringen om lagen om regionalt självstyre, som gav Aceh större tillgång till inkomsterna från naturresurserna samt ökat politiskt inflytande. Konfliktlösningen visade sig ej framgångsrik och redan ett par månader senare bröts fredsprocessen och martial law³ infördes i Aceh-provinsen, där militären inledde en "large-scale offensive" mot GAMM (McGibbon 2004:92).

Orsakerna till konflikten är flera och den historiska och religiösa förklaringen som vi här har sett spelar en viktig roll. Vidare framhåller GAMM en från Indonesien skild separat identitet i Aceh. Indonesien är i övrigt en sekulariserad⁴ stat, medan GAMM har kämpat för en islamsk stat med sharialagar. Den ekonomiska faktorn är en central konfliktorsak. De omfattande inkomsterna oljan och naturgasen ger landet har inte kommit Aceh till del, och provinsens sociala och fysiska infrastruktur är mycket bristfällig. Regionen har även varit mycket politiskt marginaliserad i det så länge centralstyrda Indonesien där ön Java varit högsta politiska och ekonomiska prioritet.

4.3 West Papua

Provinsen West Papua (före detta Irian Raya) är ett område vars politiska status varit föremål för debatt under en lång tid. Provinsen har precis som Aceh en liten befolkning, drygt en miljon invånare, där majoriteten av urbefolkningen är kristna. Likt Aceh har West Papua en separat historia i jämförelse med övriga Indonesien. Provinsen koloniserades aldrig på samma sätt som övriga Indonesien av holländarna, och förekom inte på "Dutch East Indies" dokument förrän 1828 och 1848 där det fastslogs att ö-delen tillhörde imperiet. Men holländarna utövade aldrig full kontroll över territoriet. När Indonesien blev självständigt efter andra världskriget behöll holländarna West Papua (som då kallades West New Guinea) (Mc Gibbon 2004: 95). De menade att "Papua was a separate geographic and ethnic entity from Indonesia, with its own national character, and prepared for self-determination for the territory" (West Papua News and Information). Under det så kallade "Round Table Agreement" 1949 beslutades det att territoriets öde skulle avgöras inom ett år. Men Indonesien verkade starkt för att West Papua skulle

³ "The resort to military force as a temporary expedient in exceptional circumstances to restore order and uphold civilian government" (McLean, McMillan 2003:336).

⁴ "The detachment of a state or other body from religious foundations" (McLean, McMillan 2003:481).

tillhöra den Indonesiska republiken, först genom diplomati, men senare genom att hota med krig. Holländarnas gensvar blev att ytterligare propagera för kolonins självständighet. Ett New Guinea Council valdes med hjälp av holländskt stöd, en officiell flagga och nationalsång kom till och man förberedde för kolonins övergång till självständig stat vilket skulle ske den 1 december 1961 (McGibbon 2004:95). Då man redan vid denna tidpunkt kände till provinsens enorma naturtillgångar i bl.a. olja, guld, koppar och skog, var internationell inblandning mycket tydlig (Joseph Prai 19.04.06). Amerikanerna pressade hårt på holländarna att West Papua skulle tillhöra Indonesien. Holländarna gav vika och en folkomröstning skulle nu avgöra regionens framtid. Under det så kallade "Act of Free Choice" organiserad av Indonesien men bevakad av FN skulle folket få avgöra om de ville ha självständighet eller tillhöra Indonesien. 1969 fick ca 1000 personer som skulle representera folket rösta. Denna omröstning betraktas än idag som mycket kontroversiell, och representanterna sägs ha röstats under hot från Indonesien (Kivimäki, Thorning 2002:658ff). Bara det faktum att 1000 personer skulle avgöra ca en miljon människors öde bör betraktas som illegitimt.

Omröstningen resulterade i att West Papua inkorporerades i Indonesien samma år. Under de första åren av indonesiskt styre växte en beväpnad separatistgrupp sig allt starkare, OPM. Liksom i Aceh karaktäriserades Suhartos styre av nedtryckande av oppositionen och stark militär närvaro i provinsen. Sammandrabbningarna mellan indonesisk militär och OPM blev allt blodigare och omfattande brott mot mänskliga rättigheter av TNI (indonesisk militär) begicks. Efter Suhartos fall förändrades OPM:s strategi och de övergick till en mer icke-våldsamt kamp mot självständighet.

Den indonesiska regeringen har generellt sett haft svårt att bemöta den starka strävan mot självständighet i Papua-provinsen. Så kallade transmigrationsprogram har pågått där Papuas urbefolkning har blandats upp med indonesier från bland annat Sumatra och Java. Idag utgör en stor del av befolkningen, nära 40 %, immigranter. Detta är en mycket känslig fråga för urbefolkningen och motsättningar mellan dem och immigranterna är vanliga (ICG, 20 september 2001:5-7). Mr Kusomonegoro från indonesiska ambassaden, framhåller denna aspekt i frågan om Papuas separatism. Han menar att den icke-papuanska gruppen förmodligen inte stöder separatismen. Det enda försöket till konfliktlösning var 2001 då regeringen utformade Special Autonomy Law. Lagen skulle ge West Papua, likt Acehprovinsen ökat regionalt självstyre, politiskt inflytande, och tillgång till inkomsterna från provinsens naturresurser. Men redan 2003 kom lagen att överträdas då president Megawati beslutade att provinsen skulle delas i tre delar. Stridigheterna tog vid igen och i dagens läge råder täta sammandrabbningar mellan oppositionen och indonesisk militär (McGibbon 2004:96).

Konflikterna i West Papua och Aceh är, som vi har sett, lika i många aspekter. Den historiska bakgrunden och de koloniala uppgörelserna utgör en viktig konfliktorsak. Båda separatistgrupperna framhåller en separat, från övriga Indonesien avskild identitet. (ICG, 20 September 2001:5). West Papua är precis som Aceh starkt marginaliserat och underutvecklat ekonomiskt och politiskt. Den ekonomiska faktorn bör ses som central i båda konflikterna. Papua är Indonesiens rikaste område i naturresurser, och regeringen har viktiga miljöavtal med företag över hela världen som opererar i provinsen,

framförallt amerikanska. Tom Benedetti skriver i Herald Tribune att en viktig konfliktfaktor i dagens situation är guld- och koppargruvorna där amerikanska Freeport Mc Moran, en av världens största guld- och koppar producenter, opererar sedan 70-talet. (Benedetti 2006). Slutligen har de båda minoritetsgruppernas förhållande till regeringen varit mycket komplicerat och präglats av förtryck och brott mot mänskliga rättigheter under framförallt Suhartos regim. Båda konflikterna (men Aceh i större utsträckning) har uppmärksammats av internationella världssamfundet som uttryckt sin press på Indonesien att komma till en lösning med konflikterna.

5 Analys: “Special Autonomy Law” i provinserna

Special Autonomy Law för Aceh och West Papua infördes i Indonesien i augusti respektive november 2001, som ett svar på de snabbt växande separatistgruppernas kamp för självständighet. Men omständigheterna under vilka lagarna röstades igenom och implementerades var speciella. Efter den ekonomiska krisen 1997 var regeringen mycket beroende av utländskt finansiellt stöd, statens auktoritet utmanades av separatistgrupper, och de statliga institutionerna kritiserades kraftigt från ett allt starkare civilt samhälle. Dessutom upplevde regeringen omfattande kritik från internationella världssamfundet för de brott mot mänskliga rättigheter som begåtts under Suhartos regim. ”Special autonomy was conceded at a time when central authority had been seriously eroded and was a response to the state’s need to address a deepening sense of crises” (McGibbon 2004:3). Genom att ge särskilda politiska, ekonomiska och kulturella rättigheter till provinserna, representerade lagarna en milstolpe och viktig förändring i regeringens traditionella hantering av etniska minoritetsgrupper och konflikter. Men lagarna kom aldrig att lösa grundorsakerna till respektive konflikter. Detta avsnitt fokuserar på att utifrån Human needs-teorin belysa varför försöken till konfliktlösning genom Special Autonomy Law misslyckades i de två provinserna. Först studeras lagens utformning och sedan dess implementering.

5.1 Special Autonomy Law: före implementeringen

5.1.1 Identitet och erkännande

Vad gäller behoven *erkännande* och *identitet* anser jag att regeringen, genom att ge provinserna specifika rättigheter i Special Autonomy Law, erkände provinsernas etniska tillhörigheter som skilda från landets övriga befolkning. ”In fact, Aceh and Papua were recognized as having special characteristics and, by implication, accorded a unique place in the state. This political strategy departed from the basic organizing principles of the Indonesian state and the dominant nationalist ideas that had underpinned it at least since 1950’s” (McGibbon 2004:23). Behoven erkännande och identitet uppmärksammades i Papua genom bildandet av MRP, ”Papuan People’s Assembly”, som utgjorde den kanske viktigaste delen av lagen. Denna församling bestod av medlemmar från kvinnoorganisationer, religiösa institutioner och andra representanter från utvalda delar av Papuas samhälle och grupperna skulle verka för bevarandet av provinsens kultur,

religion och historia. Lagen gav MRP vidsträckta maktbefogenheter som exempelvis ”review and veto authority over the selection of candidates for governor⁵” (ICG, 23 Mars 2006:1). Faktum är att Papuas urinvånares separata identitet erkändes i en så vid utsträckning att gruppen tillgavs specifika politiska rättigheter som inte de ”nyinflyttade” Papuaborna gavs, exempelvis rätten till politisk representation i MRP (McGibbon 2004:23). Lagens utformning erkänner inte bara Papua som en avskild etnisk grupp, den gav också goda möjligheter att på lokal nivå ta fram olika grupper av befolkningen och på så sätt utöka deras möjligheter att föra fram sin röst. Dock fanns tydliga begränsningar för *politiskt deltagande* vilket belyses i kommande avsnitt.

Också i Aceh skulle kulturella institutioner bildas: ”The *Wali Nanggroe* and *Tuha Nanggroe*, a titular head of Aceh and a traditional advisory council respectively” (McGibbon 2004:84). Dessa nya symboliska institutioner ”was intended to safeguard Acehnese customary law as the guardian of local custom and religion” (ibid). Religiösa anknytningar anser jag även kunna kopplas till identitet. I Aceh praktiserades en mer renodlad tolkning av islam i jämförelse med övriga sekulariserade Indonesien. GAMM hade länge, framförallt under Suhartos styre kämpat för införandet av sharialagar. Special Autonomy Law uppmärksammade detta behov och fastställde att specifika domstolar som kunde tillämpa islamsk lag skulle etableras i Aceh. Men mer specifikt hur detta skulle gå till förklarades ej vilket var en stor brist; “[...] how it would be codified and enforced, how judges, prosecutors and police for a new Islamic court would be recruited and trained, or under what circumstances civil law would continue to be applied” (ICG, 27 Februari 2003:4).

Vad gäller behovet *erkännande* är det intressant att belysa den historiska aspekten i fallet Papua. Minoritetsgruppens förhållande till Indonesien som land, huruvida de skulle tillhöra Indonesien eller ej, är en central aspekt i konflikten. Regeringen erkände betydelsen av detta genom att i lagen införa ”[...] a truth and reconciliation commission that would address local demands for a review of Papua’s incorporation into the state” (McGibbon 2004:21). Detta kan betraktas som en styrka i lagen.

Avslutningsvis uppmärksammades behoven erkännande och identitet väl i utformandet av lagen. Etablerandet av specifika domstolar som kunde tillämpa sharialag i Aceh, och MRP i Papua är exempel på detta.

5.1.2 Politiskt deltagande och säkerhet

Det främsta problemet i lagen kan härledas till Human needs-teorins krav på *politiskt deltagande*. I Aceh blockerade lagen en möjlig framtida politisk roll för GAMM. Medlemmarna fick inte delta i direkta politiska val och inte heller delta i de nyetablerade kulturella institutionerna. Kandidaterna i de direkta valen var nämligen tvungna att bevisa att de aldrig hade utfört några kriminella handlingar, och aldrig heller hade varit medborgare i ett annat land, vilket naturligtvis skulle utesluta stor del av Acehs ledare

⁵ Denna ”governor” var ansvarig för provinsens ”local government” (se avsnitt 4.1 Indonesiens historia).

som levde i exil i Sverige (McGibbon 2004:18). Vad man än tycker om GAMM:s strategier kan inte en konfliktlösningssprocess utesluta en framtida roll för oppositionsgruppen. I både Papua och Aceh gällde även att partierna i de direkta valen till provinsens lokala styre var tvungna att ha en nationell plattform och vara baserade i Jakarta, vilket snabbt utmanövrerade OPM:s och GAMM:s politiska deltagande. Dock bör det framhållas att MRP:s befogenheter som exempelvis veto-rätt i olika sammanhang innebar en viss form av politiskt deltagande, om än begränsad.

Uppfylldandet av det mänskliga behovet *säkerhet* är svår att bedöma. Gav lagens utformning möjlighet för människor att känna trygghet och säkerhet? De båda lagarna behandlade aspekten *security* genom att referera till den provinsiella polisens befogenheter, som en del av den nationella polisstyrkan. I Papua hade man framfört en särskild önskan om en egen polisstyrka separerad från den nationella, vilken inte uppfylldes (ICG, 13 September 2002:7). Detta hade givit lokalbefolkningen en viss kontroll över sin egen säkerhet, istället för att helt hamna i händerna på de indonesiska styrkorna, vilket följaktligen representerade en stor brist i säkerhetsbehovet. En annan brist i säkerhetsbehovet var avsaknaden av en kommission eller domstol som kunde granska och döma de brott som begåtts mot mänskliga rättigheter i båda konflikterna. En Human Rights Court eller Commission hade varit grundläggande för en framgångsrik konfliktlösning och för säkerhetsbehovets uppfyllande.

Vikten av en tredje medlande part som kan underlätta en dialog i konfliktlösningssprocessen, vilket skildras av Burton och Azar, belyser den kanske främsta bristen i processen och införandet av Special Autonomy, nämligen avsaknaden av dialog eller förhandlingsprocess mellan respektive separatistgrupper och regeringen. För att vinna stöd i de två provinserna skulle lagarna ha diskuterats och förhandlats fram av båda parter. I Aceh förekom dock en begränsad dialog mellan GAMM och regeringen sedan Wahid kom till makten i oktober 1999. En tredje part, den Genèvebaserade NGO:n Henry Dunant Center (HDC) var också involverad om än i något begränsad form i dialogen. Men denna dialog berörde inte utformandet av Special Autonomy Law, vilket hade varit grundläggande för lagens framgång. Human needs-teorin belyser vikten av en tredje part, en *facilitator*: "A facilitator helps protagonists to make an analysis of the total situation, including the values and interests of the large society in which the conflict is taking place" (Burton 1990:148). En dialog underlättad av en tredje part där stridande parter tillsammans hade utformat lagen hade med största sannolikhet haft en betydande roll i konfliktlösningssprocessen och lagens utformning.

5.2 Implementerandet av Special Autonomy Law

5.2.1 Aceh

Lagarna representerade ett stort steg ur konfliktlösningssperspektiv, och även om de lämnade en del behov delvis ouppfyllda, utgjorde de en milstolpe i regeringens konflikthantering. Det stora problemet kom i och med implementeringen av lagarna som

påbörjades i Aceh i slutet av 2001 och i Papua i början av 2002 (McGibbon 2004:27-28). Det är här viktigt att belysa den politiska situationen i Indonesien. Suhartos tid vid makten karaktäriserades, som tidigare nämnts, av genomkorruperade institutioner och en stark militär som besatt mycket makt. Även om det politiska klimatet blev allt öppnare efter Suharto, var samhällets institutioner fortfarande mycket svaga och korruptionen väl utbredd. "Local governments in both Papua and Aceh were ill prepared to implement the laws and pass transparent budgets. By year's end, both provincial governments had failed to enact key implementing regulations" (McGibbon 2004:28). En rapport från ICG framhåller att implementerandet av lagen i Aceh utifrån vissa synvinklar förvärrade situationen då den "[...] allowed the central government to abdicate all responsibility for the behavior of a corrupt provincial administration that [...] represented the old regime [Suharto-regimen min anm.]" (ICG, 27 Februari 2003:4).

Vad gäller den ekonomiska aspekten skulle Aceh få ta del av en betydligt utökad procentdel av inkomsten från provinserna. 70% från olja och naturgas- inkomsterna och 80% av skogen, fisket och gruvorna. Vidare tryckte regeringen hårt på införandet av sharia-lagar under implementeringen. McGibbon menar att regeringen trodde att GAMM:s folkliga stöd, liksom missnöjet mot Jakarta skulle försvagas om de islamska lagarna infördes. Detta påvisade den främsta bristen i konfliktlösningen – avsaknaden av dialog i utformandet av lagen. De frågor som var viktigast för GAMM efter Suhartos styre gällde mänskliga rättigheter och kravet på en rättvis del av provinsens inkomster. Införandet av sharialagar var inte längre lika centralt (McGibbon 2004:33).

Som tidigare nämnts pågick en dialog mellan GAMM och regeringen, underlättade av HDC sedan 1999. Men dialogen berörde inte utformandet av lagen, och lyckades inte generera långsiktiga framgångar i konfliktlösningen. När lagen infördes 2001 var Aceh fortfarande mycket oroligt. Press från omvärlden, framförallt USA, Japan och ASEAN, resulterade i att parterna undertecknade Cessation of Hostilities Agreement (COHA) i december 2002. Även om COHA var ett viktigt steg på väg, var det knappast något fredsavtal. Det var snarare ett avtal som skulle stoppa våldet och etablera ett ramverk inom vilket en hållbar fred kunde förhandlas fram (ICG, 27 Februari 2003:8ff). Avtalet innebar bl.a. att parterna skulle ingå en förtroendebyggande fas underlättad av HDC under tre månader där de även förband sig att inte söka förstärka sina militära styrkor. McGibbon framhåller här att de stridande parternas positioner i Aceh påvisade ett fastlåst läge, där GAMM inte ville släppa kravet på självständighet medan regeringen inte ville förhandla om lagen (s.47). En Joint Security Committee (JSC) som skulle upprätthålla säkerheten, bilda fredzoner samt undersöka eventuella överträdelser från parterna etablerades, med medlemmar från GAMM, regeringen samt soldater från Thailand och Filippinerna (Tapol, No 171/172, 2003:9ff). Men överträdelser från båda parter förekom snart, och JSC lyckades inte uppfylla sin säkerhetsbevarande roll, och därmed var även detta viktiga behov i konfliktlösningen ouppfyllt.

Missnöjet kom att växa alltmer i Aceh. Ekonomiska satsningar på regionen från de utökade inkomsterna uteblev. Problemet med svaga och korruperade institutioner var värre i Aceh än i Papua. Ett stort problem i konfliktlösningen var militärens roll: "Troops and the police stationed in Aceh were paid minimal salaries and, like the security

forces throughout Indonesia, were expected to raise their own income” (McGibbon 2004:29ff). Att TNI och polisen drog nytta av de korrumperade institutionerna för att tjäna in mer pengar var och är än idag ett stort problem för Indonesien. Detta gav upphov till en inofficiell, svart konfliktekonomi. Utveckling av konfliktekonomier, att vissa inblandade parter faktiskt tjänar på krigets fortlöpande, var och är än idag ett stort hinder i Papua, Aceh liksom i så många andra inomstatliga konflikter. Uppsatsens fokus och avgränsning lämnar inte utrymme till att utveckla detta, även om det hade varit högst intressant.

Sammanstötningarna mellan GAMM och militären blev allt värre. Även GAMM, som var en militärt stark oppositionsgrupp, var mycket våldsamma och genomförde flertal attacker mot indonesiska mål. Regeringen gav militären order att ta till allt kraftfullare åtgärder för att krossa oppositionsgruppen, då deras aktioner nu kunde klassas som hot mot säkerheten (ICG, 27 Februari 2003:7ff). Martial law infördes i Aceh 19:e Maj 2003. ”Advocates for martial law claimed that negotiations with GAMM had not only failed to resolve the conflict but had actually fuelled separatism and internationalized the conflict” (McGibbon 2004:49).

5.2.2 West Papua

Viktigt att understryka är att både innan och under implementeringen av Special Autonomy Law i Papua rådde en misstänksamhet mot lagen. Det var framförallt det faktum att oppositionen i Papua inte ville ge upp kravet på total självständighet, och de båda parternas fastlåsta positioner blev inte bättre av bristen på dialog. ”In the absence of Jakarta’s willingness to open a genuine dialogue with the province’s leaders, there was a widespread skepticism regarding the concessions offered under special autonomy” (McGibbon 2004:19). Lagens införande mötte starka protester i Papua (Kivimäki, Thorning 2002:663).

Det största problemet i Papua, liksom i Aceh var att Special Autonomy Law inte implementerades i full skala. Centralt i Papua var etablerandet av MRP, som skulle vara med och besluta om ett flertal centrala delar i implementerandet av lagen, exempelvis godkänna representanter i de lokala beslutsfattande organen. Men tiden gick och MRP etablerades inte. Nära tre år efter att lagen gått igenom, hade den provinsiella regeringen uppnått få resultat gällande implementeringen (McGibbon 2004:35).

Liksom i Aceh fick också Papua en markant ökad del av inkomsterna från provinsens naturresurser. 70% av inkomsterna från olja och gas, liksom 80% av intäkter från skog, fiske och gruvorna skulle investeras i provinsen. Ambitionerna att investera dessa inkomster på utveckling i provinsen var höga, och ett specifikt utvecklingsprogram skapades där utbildning, sjukvård och infrastruktur var i fokus. Men resultaten uteblev (ICG, 9 April 2003:5ff). Bristfälliga och korrumperade institutionerna i Papua resulterade i att dessa inkomster inte genererade någon tydlig utveckling. Befolkningen i Papua kände ett starkt missnöje på grund av detta, och konflikter började blåsa upp mellan befolkningen och ”district government”. Även om regeringen tog till militära åtgärder för

att bemöta upproret valde de en annan strategi än i Aceh. Istället började man omarbete lagstiftning mellan Jakartas förhållande till Papua. En rapport från International Crisis Group (ICG), i enlighet med många andra framhåller att man sökte försvaga Papuas etniska sammanhållning i provinsen. Man var även rädd att MRP, som ännu inte var fullt implementerat skulle ha en alltför stärkande effekt på Papuas identitet, och den skulle således förstärka separatiströrelsen. Detta resulterade i regeringens beslut om att dela provinsen i tre delar (ICG, 27 Februari 2003:1ff). Mr. Kusomonegoro från indonesiska ambassaden i Stockholm framhåller att detta beslut var ett resultat av svårigheten att utveckla West Papua ekonomiskt samt med social och fysisk infrastruktur (Kusomonegoro 05-05-06). Genom att dela provinsen skulle man införa flera "local governments", och det skulle på så sätt bli lättare att administrera utvecklingen i den enorma provins som i vissa delar var mycket geografiskt svåråtkomlig. Oavsett orsaken bakom regeringens handlande stred detta beslut mot Special Autonomy Law, då MRP hade veto-rätt i denna typ av frågor. Här framhåller Mr. Kusomonegoro att beslutet ändå var lagligt då MRP inte var full etablerat i detta skede (ibid). Beslutet mötte enorma protester i Papua. ICG beskriver hur detta upprörde många Papua- bor som hade "a deep attachment to Papua as a single political unit with a distinct history and who see the decree as a divide-and-rule tactic by Jakarta"(ICG, 9 April 2003:1). Men regeringen har även varit långsam i implementeringen av detta, och i skrivande stund har bara en ny provins, West Irian Raya, etablerats i Papua. Regeringen har blivit mycket kritiserad av omvärlden för uppdelningen av provinsen. Om deras avvaktande agerande i implementerandet är ett resultat av oenighet i regeringen eller tvivel på hur man bäst hanterar Papua-frågan, med avseende på internationella världssamfundet, liksom på provinsens separata identitet, är svårt att svara på i dagens läge. Dock är det en intressant fråga då man söker förstå regeringens och West Papuas komplexa relation.

5.3 Jämförande perspektiv

Om man jämför båda lagarnas *utformning* kan man konstatera att behoven identitet och erkännande är bättre uppfyllda i West Papua än i Aceh, då institutionen MRP, som tidigare beskrivits, gav långtgående befogenheter, liksom etablerandet av "the truth an reconciliation commission" som skulle undersöka Papuas inkorporering i Indonesien. Lagens utformning i Aceh visade tydliga brister gällande de kulturella institutionerna liksom utformandet av sharialagar och domstolar, samt hur de skulle etableras och bedrivas. Att politiskt deltagande var så pass begränsat att lokala separatistledare inte gavs chansen att omformulera protester och rebellrörelse till laglig partipolitisk verksamhet, kombinerat med avsaknaden av dialog mellan regeringen och oppositionsgrupperna, ökar vidare förståelsen för lagens misslyckande i provinserna.

I båda provinserna uppfylldes aldrig säkerhetsbehovet, och det hade här varit nödvändigt att involvera en neutral tredje part som kunnat verka för säkerheten. I så pass långtgående konflikter som Aceh och West Papua, där så pass omfattande brott mot mänskliga rättigheter begåtts av militären (OPM men framförallt GAMM är naturligtvis

inte heller oskyldiga) är förtroendet mellan stridande parter mycket lågt. För att säkerhetsbehovet skulle uppfyllas hade det varit nödvändigt med fredbevarande neutrala styrkor på plats under lagens implementering. JSC i Aceh visade sig inte särskilt effektiva då de saknade goda möjligheter att sanktionera eventuella överträdelser mot COHA. Vidare var styrkan på 150 man alltför liten. Endast en tredjedel representerade en neutral tredje part (de andra två tredjedelarna representerades av GAMM och TNI), vilken starkt underminerade säkerhetsbehovet i konfliktlösningen. Papuas nekade önskan att skapa en polisstyrka separerad från den nationella polisstyrkan underminerade också minoritetsgruppens säkerhetsbehov. Den försenade implementeringen av lagarna, samt oförmågan att trots ökade inkomster till provinserna generera ekonomisk och social utveckling, innebar ett stort problem som grundade sig bristfälliga och korruperade institutioner: "No mechanism was in place to ensure that local aspirations were addressed, justice done, services delivered, or corruption halted" (McGibbon 2004:65ff).

En annan viktig skillnad mellan provinserna var HDC:s roll i Aceh som medlare. Även om organisationens roll liksom dialogen var mycket begränsad, förekom den ändå. Detta ledde till att konflikten drog till sig internationellt fokus, till skillnad från det mindre uppmärksammade Papua.

En viktig skillnad var regeringens förhållande till provinsernas båda eliter. Regeringen hade länge förhållit sig misstänksam till Papuas elit, då de hade få nära förbindelser till ursprungsbefolkningen. Den lokala ekonomiska eliten var mycket svag och dominerades framförallt av den immigrerade befolkningsdelen. I Aceh fanns en tydlig ekonomisk elit som hade starka band med Jakarta. "National leaders therefore, tended to view the 'Papuan problem' as more intractable than Aceh" (McGibbon 2004:45-46). Aceh betraktades som ett militärt och religiöst dilemma, som kunde lösas genom att avvärja GAMM och införa sharialagar. I Papua-frågan dominerade rädslan att Special Autonomy skulle förstärka självständighetskänslor (ibid:45ff). Denna aspekt är viktig att ha i åtanke för förståelsen av svårigheten att uppfylla de mänskliga behoven i Papua.

Det avgörande skedet i Papua kom då regeringen beslutade om att dela provinsen i tre delar vilket stred mot lagen. I enlighet med bl.a. McGibbon och ICG tror även jag att delningen genomfördes för att försvaga OPM, liksom provinsens etniska och identitetsbaserade sammanhållning, och inte för att stärka utvecklingen. En rapport från ICG framhåller "The way that the three provinces have been drawn does little for administrative efficiency [...]. There is nothing logical, let alone efficient, about how the three provinces have been drawn"(ICG, 9 April 2003:10). Men det är även viktigt att se ur regeringens perspektiv gällande separatismen. Inkomsterna från Papua utgör grundbulten i landets ekonomi. Att släppa provinsen som representerar en miljon invånare av Indonesiens befolkning på 230 miljoner skulle kunna resultera i det mångtalska landets sönderfall. Aceh och West Papua är inte de enda provinserna som gärna skulle skapa en självständig stat. Mr. Kusomonegoro (indonesiska ambassaden)

menar även att människor med samma ursprung som Papua "Melansian"⁶ finns i många andra delar i Indonesien bland annat Västtimor (Kusomonegoro 05-05-06). Skulle dessa då flytta till ett självständigt Papua, eller skulle de vilja skapa ytterligare en stat? Men att som regeringen lösa situationen genom att dela upp provinsen leder förmodligen enbart till att förstärka separatistkänslor än mer, utöka regeringens avstånd till provinsen samt ytterligare polarisera motsättningarna mellan parterna. Papua-bornas misstroende mot regeringen ökar än mer, vilket försvårar förutsättningarna för eventuell framtida dialog.

⁶ West Papuas urbefolkning härstammar från detta folkslag. "The nations of Fiji, Papua New Guinea Solomon Islands, Vanuatu, and New Caledonia [...] use this term to describe themselves because it reflects their shared colonial history and common regional situation. These areas form the core of the modern Melanesian region.[...] [folk med samma ursprung finns även utspridda i andra delar i regionen, min anm.]" (www.wikipedia.org).

6 Analys: Acehs väg till fred

I detta avsnitt studeras processen och utformningen av fredsavtalet i Aceh, utifrån de mänskliga behoven och tredje parts roll, samt belyses skillnader och likheter med den tidigare Special Autonomy Law som applicerades i Aceh och Papua. Men för att vidare förstå konflikternas olika utslag, det faktum att man uppnådde fred i Aceh, är det även relevant att kasta ljus över de förändrade förutsättningarna som rådde under fredsprocessen.

6.1 Förändrade förutsättningar

Den politiska kontexten under vilken fredsförhandlingarna pågick var mycket annorlunda i jämförelse med 2001, då Special Autonomy infördes under ett mycket svagt skede i Indonesiens historia. President Susilo Bambang Yudhoyono (SBY) kom till makten 2004 och hans valkampanj fokuserade till stor del på att söka lösa de pågående inomstatliga konflikterna. Både SBY och vicepresident Yusof Kalla påvisade redan från början ett genuint intresse att söka lösa Acehkonflikten. Vidare hade martial law starkt försvagat GAMM, vilket ICG framhåller: "combat fatigue and decimation of its middle ranks appear to have made the prospect of an exit strategy more attractive" (ICG, 15 August 2005:1). En tredje aspekt avgörande för fredsprocessens framgång var tsunamikatastrofen som drabbade Sydostasien i december 2004, där Aceh tillhörde de mest utsatta områdena. Katastrofen "[...] brought Aceh to international spotlight made it politically desirable for both sides to work toward a settlement, offered ways of linking the reconstruction effort and peace process, and ensured the availability of major donor funding outside the government budget" (ibid:1). Samtliga förutsättningar måste betraktas ha haft en betydande roll i processens framgång.

6.2 Tredje part

Burton och Azar framhåller vikten av en tredje part i konfliktlösningen. I Papua saknades detta, och i Aceh var HDC:s roll mycket begränsad förhandlingarna 2002-2003. Redan i ett tidigt skede, 2004, engagerade SBY en NGO som tredje part vilken skulle underlätta dialog och fredsavtal. Crisis Management Initiative (CMI) med den före detta finska presidenten Martti Ahtisaari, skulle visa sig ha avgörande roll i fredsprocessen (ICG, 15 August 2005:2). ICG framhåller att en stor förtjänst av den framgångsrika förhandlingen var CMI:s och Ahtisaaris som: "[...] by all accounts manages to break deadlocks and

forge consensus at critical points” (ibid.6). Vidare studerade de även den tidigare dialogen 2002-2003 som gav upphov till COHA, och sökte i största möjliga utsträckning undvika de brister och svagheter som fanns i denna förhandling, Special Autonomy-lagens utformning samt dess implementering.

6.3 Avtalets utformning

Avtalet påminner mycket om det som fastställdes i Special Autonomy 2001, vad gäller behoven identitet, erkännande, säkerhet och politiskt deltagande. Övergripande kan sägas att lagen denna gång var mer detaljerad och djupgående i *hur* de mänskliga behoven skulle uppfyllas och *hur* de skulle implementeras. Att detaljerat gå in på alla paragrafer lämnar uppsatsens fokus inget utrymme till. Istället belyses de viktigaste skillnaderna mellan lagen som utgjorde fredsavtalet och den som infördes 2001.

Bortsett från den bristfälliga implementeringen av lagarna i Papua och Aceh var de största problemen, som vi tidigare klargjorts, uppfyllandet av behoven politiskt deltagande och säkerhet. Politisk deltagande var också det kanske svåraste behovet att bemöta i förhandlingarna, med avseende på den nationella lagstiftningen som hindrade bildandet av lokala politiska partier (se: Avsnitt 5). Till skillnad från tidigare president Megawati var SBY mer öppen för möjligheterna till etablering av lokala politiska partier, men det var en mycket känslig fråga som förmodligen skulle ta tid. Paragraf 1.2.1 i fredsavtalet fastställer: ”Understanding the aspiration of Acehnese people for local political parties, GoI [Government of Indonesia, min anm.] will create, within one year or at latest 18 month from the signing of this agreement, the political and legal conditions for the establishment of local political parties in Aceh in consultation with Parliament”(Peace Agreement). Till skillnad från 2001 fanns inte heller något förbud mot GAMM-medlemmar att bilda politiska partier.

Vad gäller behovet säkerhet är en viktig skillnad mot 2001 det fokus som lagts på mänskliga rättigheter genom etablerandet av en Human Rights Court samt en ”Commission for truth and reconciliation”, som skulle formulera och utforma olika försoningsåtgärder (Peace Agreement, paragraf 2). Denna aspekt kommer dock att bli ett mycket känsligt område då majoriteten av brotten mot mänskliga rättigheter begåtts av militären vars inflytande och makt än idag är mycket stark i Indonesien. Säkerhetsaspekten uppmärksammades i större utsträckning i fredsavtalet än i COHA då Joint Security Committees inte lyckades upprätthålla säkerheten. I West Papua fanns aldrig en neutral tredje part som kunde verka för detta behov. Det tidigare misslyckandet i Aceh berodde nog till viss del på styrkornas sammansättning som bestod av femtio representanter från GAMM, femtio från TNI, och femtio från Filippinerna och Thailand (Tapol No 169/179 2003:3). Om styrkorna hade bestått av en betydligt större del utländska soldater hade förmodligen inte överträdelserna mot COHA varit lika omfattande. I det nya fredsavtalet gick parterna med på ett fredsbevarande organ ”Aceh Monitoring Mission” (AMM) som bestod av 300 representanter från EU och fem av ASEAN:s medlemsländer: Thailand, Malaysia, Brunei, Filippinerna och Singapore.

Denna styrka har idag en betydande och framförallt krävande roll då den ansvarar för ”monitoring every aspect of the accords from the destruction of weapons to the legal arrangements, but it is also asked to rule on disputes about everything from amnesty to human rights”(ICG, 15 Augusti 2005:11). Viktigt att belysa är de sanktioner AMM har möjlighet att använda mot eventuella överträdelser. ICG framhåller att GAMM-medlemmars överträdelser bestraffas av indragen amnesti⁷ (ibid:12). Hur TNI skulle bestraffas framgår dock inte vilket kan betraktas som en stor brist i avtalet, då militären var en viktig aktör i konflikten och genom tiderna begått många brott mot mänskliga rättigheter. Paragraf 5.15 fastställer även att regeringen förbinder sig att hålla provinsen öppen för internationell och nationell massmedia, vilket kan ses som ett ytterligare uppfyllande av behovet säkerhet. Till skillnad från tidigare kommer nu brott mot mänskliga rättigheter i provinsen bevakas av massmedia vilket måste betraktas som en trygghet för Aceh-borna när området så länge varit stängd för journalister.

Avslutningsvis kan fastställas att fredsavtalet i Aceh, i jämförelse med Special Autonomy i Papua och Aceh 2001, uppmärksammade de mänskliga behoven, framförallt säkerhet och brotten mot mänskliga rättigheter i större utsträckning. Dessutom förband sig regeringen i avtalet att inom ett år skapa förutsättningar för politiskt deltagande genom lokala partier. Vidare var avtalet mer djupgående och detaljerat, och lämnade på så vis inte lika många luckor och svagheter som den tidigare lagen i både Aceh och Papua. Fredsavtalet, till skillnad från lagarna 2001, var resultatet av en genuin dialog och förhandlingsprocess mellan parterna. Tredje part, CMI hade även en avgörande roll i fredsprocessens utslag. Dock har vi sett att det kanske största problemet med lagarna 2001 var implementeringsprocessen som försenades och försvårades av bristfälliga institutioner och utbredd korrupcion. Det återstår att se hur denna process kommer att utvecklas i Aceh. Men aktiv och involverad tredje part, och AMM:s funktion borde underlätta denna aspekt, liksom det faktum att Aceh idag är öppet för internationell massmedia som kan ha en bevakande roll.

⁷ Fredsavtalet fastställer nämligen i paragraf 3.1.1: ”GoI, [...] grant amnesty to all persons who have participated in GAM activities as soon as possible and not later than within 15 days of the signature of this agreement” (Peace Agreement).

7 Slutsatser och avslutning

Denna studie har belyst konfliktlösning i West Papua och Aceh utifrån ett teoretiskt ramverk byggt på teorierna Human needs och Protracted Social Conflict, i syfte att söka förstå konflikternas olika utslag. En komparativ studie har varit fruktbar då den har ökat förståelsen och bidragit till att förklara de olika fallens utslag. Likheter och skillnader i konfliktlösningen 2001 har belysts, och dessa har sedan ställts i kontrast till Acehs väg till fred. I efterhand är det inte svårt att förstå att försöken till konfliktlösning genom Special Autonomy Law i provinserna misslyckades då det fanns många brister och svagheter i lagen, då en genuin dialog och aktiv tredje part (i alla fall i Papua) saknades, och då institutionerna var svaga och korrumperade vilket försvårade implementeringsprocessen. Vad gäller uppfyllande av de mänskliga behoven i lagens utformning var bristerna i *säkerhet* och *politisk deltagande* de främsta. Flera styrkor fanns dock i lagarna, framförallt i Papuas lag, men det stora problemet där var uppdelningen av provinsen i tre delar 2003.

Att Aceh nådde en fred 2005 kan förstås utifrån ett flertal olika aspekter. De mänskliga behoven *säkerhet*, och framtida aspekter på *politiskt deltagande* var bättre uppmärksammade. Lagen var mer detaljerad och djupgående gällande aspekterna *identitet* och *erkännande* (kulturella institutioner och sharialagar etc.) och hur de skulle implementeras och bedrivs. Men framförallt förekom en genuin dialog som berörde lagens utformning, underlättad av en mycket skicklig tredje part. Dock är det viktigt att belysa tsunamikatastrofens inverkan på fredsförhandlingarna. Katastrofen ödelade stora delar av provinsen vilket gjorde att konflikten hamnade i ett annat läge där parternas tidigare fastlåsta positioner lättades upp och fred visade sig vara en alternativ utväg. Dessutom gjorde katastrofen att Aceh hamnade än mer i internationellt fokus vilket ökade pressen på regeringen att komma till en lösning med konflikten.

Frågan som nu återstår är vilka möjligheter till fred som finns i Papua? Vad gäller separatismen är det viktigt att ha i åtanke att provinsen är extremt underutvecklad ekonomiskt, socialt, institutionellt och gällande den fysiska infrastrukturen. Papua är Indonesiens rikaste region, men med lägst levnadsstandard (ICG, 20 September 2001:15). I dagens läge är Papua inte redo för självständighet. Om provinsen, mot alla odds skulle bli självständig, måste humankapital, institutionella kapaciteter och infrastruktur utvecklas. Detta för att självständigheten inte skall resultera i en allvarlig konflikt om de enorma naturtillgångarna. Dock verkat självständighet minst sagt avlägset för Papua då regionen är alltför ekonomiskt viktig för Indonesien. Dessutom, att släppa Papua med sin befolkning på ca en miljon skulle kunna leda till det mångetniska landets sönderfall.

I dagens läge är Special Autonomy Law fortfarande i system och slussar in pengar till provinsen. Uppdelningen av Papua är ännu inte helt genomförd. Trots press från

omvärlden har någon dialog ännu inte inletts och enligt Joseph Prai kommer det förmodligen inte heller att ske inom någon snar framtid (19-04-06). Mr Kusomonegoro menar att regeringen föredrar att inte blanda in någon tredje part som medlare, vilket inte vittnar om goda utsikter för en utveckling mot fred i provinsen (05-05-06).

Flera lärdomar dragna från Aceh är relevanta för en framgångsrik konfliktlösning i West Papua. Först och främst krävs ett mer genuint försök till att implementera lagen om regionalt självstyre i Papua. Bortsett från de förhindrade möjligheterna till partipolitiskt deltagande för OPM innehöll lagen i Papua flera goda möjligheter till en fredlig samexistens för regeringen och minoritetsgruppen. Men detta förutsätter att beslutet om uppdelningen dras tillbaka så att utgångsläget blir detsamma som 2001. Behoven säkerhet och politiskt deltagande måste även uppfyllas bättre i lagens utformning. En Human Rights Court eller Commission är även grundläggande för att utreda brott mot mänskliga rättigheter. Provinsen måste öppnas upp mot omvärlden så att internationell media kan följa och bevaka utvecklingen. Stark internationell närvaro som kan verka för säkerheten, genom organ som AMM i Aceh är även viktiga, med representanter från exempelvis ASEAN och EU. Vidare krävs i Papua en systematisk freds- och förhandlingsprocess mellan regeringen och OPM, helst underlättad av en tredje part, för att skapa stöd för konfliktlösning från båda sidor. Utan en seriös dialog kommer konflikten i Papua säkerligen fortgå.

Avslutningsvis har de olika utslagen i konflikterna belysts genom att söka svar på frågan varför fallen fått så skilda resultat i konfliktlösning. Brister och svagheter i konfliktlösning, såväl som goda mekanismer och faktorer i konfliktlösning som resulterade i fredsavtalet i Aceh har belysts. Är detta av intresse för konfliktlösning i andra fall? Vikten av att uppfylla de mänskliga behoven, liksom vikten av en ömsesidig förhandlingsprocess helst underlättad av en tredje part, bör alla betraktas som grundläggande för en framgångsrik konfliktlösning.

8 Källförteckning

Abu Nimer, Muhammaed 1999. *Dialogue Conflict resolution and Change*. Albany N.Y: State University of New York Press

Aggestam, Karin 1999. *Reframing and Resolving Conflict: Israeli-Palestinian Negotiations 1988-1998*. Lund: Studentlitteratur

Azar, Edward 1990. *The Management of Protracted Social Conflict*. Hampshire: Dartmouth Publishing Company Limited

Azar, Edward - Burton, John 1986. *International Conflict Resolution*. Brighton: Wheatsheaf books

Benedetti, Tom 2006. "In Indonesia, the battleground has shifted", *International Herald Tribune*, 10 Januari 2006

Burton, John 1990. *Conflict Resolution and Provention*. Basingstoke: Maxmillan

Eklöf, Stefan 1999. *Indonesian politics in crisis: The long fall after Suharto, 1996-98*. Cornwall: Nias

Hague, Rod – Harrop, Martin 2004. *Comparative Government and Politics. An Introduction*. Hampshire: Palgrave Maxmillan

Hill, Barbara J., 1982. "An Analysis of Conflict Resolution Techniques: From Problem-Solving Workshops to theory". *The Journal of Conflict Resolution*, Vol. 26, No 1, s. 109-138

International Crisis Group. "Papua: The Dangers of Shutting Down Dialogue". Asia Briefing No 47, 23 Mars 2006, s. 1-18

International Crisis Group. "Indonesia: Resources and Conflict in Papua". Asia Report No 39, 13 September 2002, s. 1-30

International Crisis Group. "Dividing Papua: How not to do it". Asia Briefing Paper, 9 April 2003, s. 1-13

International Crisis Group. "Indonesia: Ending repression in Irian Raya". Asia Report No 23, 20 September 2001, s 1-26

International Crisis Group. "Aceh: A fragile peace". Asia Report No 47, 27 Februari 2003, s. 1-16

International Crisis Group. "Aceh: Why the military option still won't work". Indonesia Briefing Paper, 9 Maj 2003, s. 1-9

International Crisis Group. "Aceh: How not to win hearts and minds". Indonesia Briefing paper, 23 Juli 2003, s. 1-8

International Crisis Group. "Aceh: A New Chance for Peace". Asia Briefing No 40, 15 Augusti 2005, s. 1-17

Kelman, Herbert C. 1998, "Interactive Problem Solving: An Approach to Conflict Resolution and Its application in the Middle East", *PS: Political Science and Politics*, Vol. 31, No 2, s. 190-198

Kivimäki, Timo – Thorning, Ruben 2002. "Democratization and Regional Power Sharing in Papua/Irian Raya: Increased Opportunities and Decreased Motivations for Violence". *Asian Survey*, Vol. 42, No 4, s. 651-72

Marklund, Kari (Chefredaktör) 1992. *Nationalencyklopedin, nionde bandet*. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker

Marsh, David – Stoker, Gerry 2002. *Theory and Methods in Political Science*. Hampshire: Palgrave Maxmillan

McGibbon, Rodd 2004. "Secessionist Challenges in Aceh and Papua: Is Special Autonomy the Solution?". *Policy studies 10*, East West Center, Washington, s. 1-107

McLean, Iain – McMillan, Alistair 2003. *Oxford Concise Dictionary of Politics*. Oxford: Oxford University Press

Miall, Hugh - Ramsbotham, Oliver – Woodhouse, Tom 2005. *Contemporary Conflict Resolution*. Cambridge: Polity Press

Peace Agreement: "Memorandum of Understanding between the Government of the republic of Indonesia and the Free Aceh Movement". Helsinki, Finland 15-08-05

Rasmussen, J. Lewis – Zartman, I. William, 1997. *Peacemaking in International Conflict, Methods and techniques*. Washington DC: United States Institute of Peace Press

Tapol: The Indonesia Human Rights Campaign. Bulletin No 173/174. December 2003, s.1-12

Tapol: The Indonesia Human Rights Campaign. Bulletin No 171/172, Juni/Juli 2003, s.1-14

Tapol: The Indonesia Human Rights Campaign. Bulletin No 169/170, Januari/Februari 2003, s.1-13

Tapol: The Indonesia Human Rights Campaign. Bulletin No 164/165, December 2001/Februari 2002, s.1-6

Tiwon, Sylwia 2000. "From East Timor to Aceh: The Disintegration of Indonesia?". Bulletin of Concerned Asian Scholars, Vol. 32, No 1, 2, s. 97-104

Wallensteen, Peter 1994. *Från krig till fred, om konfliktlösning i det globala systemet*. Eskilstuna: Tuna Tryck AB

Wallensteen, Peter 2002. *Understanding Conflict Resolution. War Peace and the Global System*. London: Sage Publications

"West Papua News and Information". 29 Januari 2006

www.infopapua.org/artman/publish/article_326.shtml

Hämtad från internet: 060204

"Wikipedia"

www.wikipedia.org

Hämtad från internet: 060506

Intervjuer

Mr. Ben Perkasa Drajat, Chargé d'Affaires (tillfälligt ansvarig ambassadör), Indonesian Embassy (Stockholm).

Stockholm, 05-05-06.

e-mail: kabidpol@indonesiskaambassaden.se

Mr. Dody Kusomonegoro, Second secretary, Indonesian Embassy (Stockholm)

Stockholm, 05-05-06.

e-mail: kabidekon@indonesiskaambassaden.se

Joseph Prai

Malmö, 19-04-06

e-mail: joseph@westpapua.se

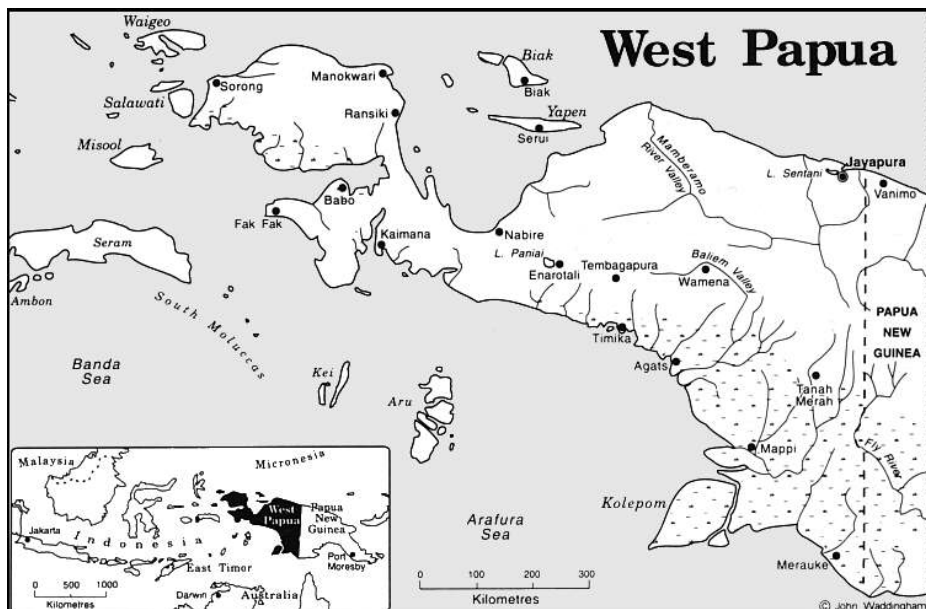
9 Bilaga: Kartor

Indonesien

Källa: CNN (www.cnn.com)

West Papua

Källa: www.preventconflict.org

Aceh

Källa: East West center (www.eastwestcenter.org)

